

Hatvanad vasárnap

► Lk 8,4–15

Megtérül

A vasárnap jellege

A böjtre és a böjtelő időszakára az egyház nagypéntek tükrében tekint, vagyis Jézus szenvedésén és áldozatos kereszthalálán keresztül. Emiatt a magába szállás és bűnbánat időszaka a böjtelő is, amelyben egyrésről a kegyelem csodáját hangsúlyozhatjuk, másrésről láthatjuk Isten igéjének működését is. Szembesülhetünk a korlátainkkal, amelyeket a világ és a bűn állít közénk, és ezen felismerésünk segít észrevenni az akadályokat végérvényesen elsöprő isteni kegyelmet, amely a testté lett Igében teljeseedik ki.

Hatvanad vasárnapjának evangéliuma, a magvető példázata (Lk 8,4–15) – amely textusunk is egyben – ezt a kegyelmet hirdeti. Amikor Krisztus, valamint Isten Krisztusról szóló igéje és életünk találkozik egymással. Ez a találkozás (a mag és a föld találkozása) gyümölcsözővé teheti az életünket.

Az ünnep epistolája (2Kor 12,1–9) Pál erőtlenségét és a benne lakozó Krisztus erejét emeli ki. Krisztus ereje az, amely egyedül győzedelmeskedni tud.

Amit a textusról tudni kell

Palesztinában a vetést a szántás előtt végezték, vagyis a kiszórt magokat beleszántották a talajba. A Galileai-tenger mellett kifejezetten köves a talaj és sok a kiirt-hatatlán, tövises gaz. A magok vetése kézzel történt, a vállra tett átvetőből. A magvető belemarkolt a zsebbe, amelyben a magok voltak, és szórta bőségesen.

Α σπείρω 'hint, vet, szór, szétszór' ige ezt a bőséges szórást akarja kifejezni. (Érdekes, hogy a tékozlás szó is ebből származik. Timothy Keller *A tékozló Isten és két elveszett fia* című könyvében azt fogalmazza meg, hogy tulajdonképpen Isten az, aki tékozol, az ő szeretetét szórja bőségesen a fiaira.) A magvető is tékozlta, pazarolta mindenhová

a magot, amerre csak járt. Munkája során szükségképpen számolt azzal, hogy lesznek veszteségek, de az eredmény, a termés mégis sokkal nagyobb. Jézus ebben a példázatban a veszteséget és a nyereséget is eltülozza. Fokozza ezt, hogy Lukácsnál a jó földbe esett magoknak csak a százszoros terméséről olvashatunk. A magvetés célja ez a nyereség.

Az ige hirdetése nyereséges. Milyen biztató a készülésünkben ez a gondolat: biztos nyereséges lesz! De mielőtt arra gondolnánk, hogy hányan térnek meg a prédikáció hatására, gondoljunk elsőként saját életünkre, hiszen minket szólított meg elsőként az ige. A mi életünkre már hatással van. Ha csak előttem táru fel Isten üzenete, már akkor megérte! Gondoljunk erre szórványhelyzetben is!

Mert a nyereség abban áll, hogy vannak, „*akik igaz és jó szívvel [καρδία καλή] hallgatják az igét*” – ne essünk abba a hibába, hogy magunkat igehirdetőként azonosítjuk. Mi magunk is az ige hallgatói vagyunk elsőként. Az első kérdés tehát igehirdetőként, presbiterként vagy bármilyen szolgálattevőként is ez: jó szívvel hallgatom-e az igét?

„...*nektek megadatott [ὑμῖν δέδοται], hogy ismerjétek az Isten országának titkait*” – a passzív alak arra utal, aki adja ezt az ismeretet. Tehát nem az ismereten van a hangsúly, hanem azon az Istenen, aki ezt feltárja előttünk. Mert ő adja meg nektek, hogy megnyíljon a szemetek a látásra, hallásra, Isten ébreszt hitet bennetek ott és akkor, ahol ő akarja.

Megértésünknek fontos részét képezi még, hogy a mag elszenvedője annak, ami vele történik. Ezt igazolják a passzív formák: eltapostatt (κατεπατήθη), kiszárított (ἐξηράνθη). Kivétel ez alól a gyümölcsstermés. Az ige a neki megfelelő talajban megtermi a gyümölcsét.

A perikópa megértése

Az ige mindenki számára bőségesen hangzik, de az üzenet nem áll meg ennyiben, hanem személyes felelősségem van abban, hogy hogyan hallgatom azt. A Római levél tanúsága szerint: „*A hit tehát hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által.*” (Róm 10,17) A böjtelő időszakának jellegéből, a magunkba szállás és bűnbánat irányából közelíthetünk a következő kérdésekhez: Mit és hogyan hallgatok? Mire hogyan figyelek?

Az időm és a figyelmem a 21. század legkeresettebb portékái. Mindenki meg akarja szerezni tőlem. Éppen ezért vizsgáljam meg magamat: Általánosan mi köti le a figyelmemet? Mire mennyi időt töltök? Milyen szűrőn keresztül mérem meg azt, amit hallgatok? Van-e elsődleges és másodlagos tartalom számomra? Különbséget teszek-e tartalom és tartalom közt? Mindeközben mennyi időt és milyen minőségű figyelmet szánok az igére? Mert az ige jó talajának lenni azt jelenti, hogy csak arra a célra vagyok, hogy belevessék a magot, és az felnövekedve termést hozzon.

Igehirdetési vázlat

A vetés célja az aratás

Megtérül. Ez olyan kulcsszó, amelyre felkapjuk a fejünket. Amíg azt tapasztalom valamiben, hogy megtérül, addig képes vagyok kockázatot vállalni. Amíg megéri, addig képes vagyok türelmesen várni. Képes vagyok a határaitam kitolni. Megtérül. Alapvetően jó érzéssel tölt el ez a szó. Ha valaki kimondja, akkor már megnyugszom. Nem vesztetem, mert megtérül. Ezt az emberi tapasztalatunkat használja Jézus is a magvető példázatában. „*Kiment a magvető vetni.*” Ez olyan cselekvés, amelyet mindenképpen elvégez a magvető, hiszen szükség van a termésre. Alapvetően számol a veszteséggel, számol azzal, hogy nem az összes magból lesz majd termés, de ennek ellenére kimegy vetni, mert az megtérül számára. Ezzel a nyugodtsággal nyúl be a zsákjába, és markol a magok közé, majd szórja, amerre csak jár. Bőségesen vet, hiszen az

ő célja az, hogy nyeresége legyen, hogy a növény kikeljen, és sokszoros termést hozzon.

Isten igéje hangzik számunkra, azért, hogy hatással legyen az életünkre. Bár vannak, akik nem hallják meg azt, vagy elutasítják, vagy eltántorodnak tőle, Isten számára akkor is megéri. Jézus ezzel a példázattal kifejezésre akarja juttatni nekünk, hogy szavai nem kényszerítő erejűek, de nem is eredménytelenek. Sőt. Bőséges termést hoznak. Gondoljunk bele: ha banki kamatszázalékokban akarnánk kifejezni azt, hogy a jó földbe hullott mag százszoros termést hoz, akkor tízezer százalékos kamatról beszél-nénk magonként. Isten számára tehát akkor is megéri igéjét hirdetni, ha van némi veszteség is ebben. Veszteség alatt azt értjük, hogy valaki hallgatja az igét, mégsem tér meg hozzá. Hogyan lehetséges ez?

A figyelmem és az időm

Megtérül. Ezzel próbálja meg kirationálni a figyelmemet a világ is. Ez jó reklámszlogen, hiszen jó érzéssel tölt el. Ami megtérül, ami javamra van, arra felfigyelek. Időt és energiát nyerek a mosogatógéppel. Időt és energiát nyerek az autómmal. Nézd meg ezt az adást, mert erre van szükséged. És lehet sorolni bármit, ami a „megtérülvilág” terméke. Persze ezek áldolgok. Mert megtérül ugyan egy bizonyos értelemben, de vajon mire fordítom az időmet? Ahelyett, hogy mosogató közben igéjén elmélkednék, van időm megnézni a kedvenc sorozatomat. Ahelyett, hogy sétálnék, és közben felfigyelnék a teremtett világra, arra van időm, hogy még többet vásárooljak, vagy hogy még egy tucat programot sűrítsek a naptáramba. Persze ezek kisarkított példák, de van valóság alapjuk. Minél több időt nyerek, minél több mindenről van tudomásom, annál kevesebb az időm és kevesebb a figyelmem, Isten igéjét is beleértve. Böjtelő idején töredelmesen tekintünk életünkre, és vizsgáljuk meg, hogy hányszor csendesedhettünk volna el, de nem tettük, hányszor választottunk valami mást Isten igéje helyett. Hányszor fáradtunk földi kincsek megszerzésén, azt gondolva, hogy erre van szükségünk, és közben elhanyagoltuk hitünket, Istent. Mert amit a világ kínál, az nem térül meg. Az örök élet távlatai-

ban por és semmi. Az tönkremegy, tönkretesz. De, amit Isten kínál, az örök, és javamra van!

Jó talajnak lenni!

Megtérül az, aki megtér. Nem vész kárba, nem esik kárhozatba az, aki Isten ígéréből él. Abból az Igéből, amely Jézusban testté lett. Aki önmagát adta értünk, hogy nekünk életünk legyen. Aki igaz és jó szívvel hallgatja az igét. Aki az életében észreveszi Isten távlati célját, az örök élet reménységét minden nap. Aki átadja neki életét, abban Isten munkálkodni fog. Mert az ige jó talajának lenni azt jelenti, hogy csak arra a célra vagyok, hogy belevessék a magot, és az felnövekedve termést hozzon. Hogy Isten lakjon az életemben, és munkálkodjon abban. Ámen!

További javaslatok az istentisztelethez

Lekciók

2Kor 12,1–9; Ézs 55,6–11

Énekek

EÉ 279; 258

Imádság

„Uram, ébreszd egyházadat, és kezd rajtam.
Uram, építsd gyülekezetedet és kezd velem.
Uram, békességed örömhírét juttasd el minde-
nütt a földön, és kezd nálam.
Uram, gyújtsd meg szereteted tüzeit minden szív-
ben, és kezd bennem.”
(Ázsiai keresztények imádsága nyomán, EÉ 737. o.)

Illusztráció

„Egy János nevű ember egy nap egy meredek sziklafal tetején sétált, s egyszer csak túl közel került a pereméhez, és lezuhant. Zuhanás közben elkapott egy kiálló faágat, és azon lógott. Ahogy lenézett, iszonyattal látta, hogy több mint háromszáz méteren át meredeken lejt a sziklafal. Tudta, hogy nem csünghet egy ágon a végtelenségig, de semmi lehetőség nem mutatkozott arra, hogy fel tudjon mászni a meredek falon.

Elkezdett hát segítségért kiáltani, remélve, hogy egy arra járó meghallja, és leereszt egy kötelet vagy valami mást.

– Segítség! Segítség! Van ott fenn valaki? Segítség!

Órákon át hiába kiabált, senki nem hallotta meg.

Ott tartott, hogy feladja, amikor meghallott egy hangot:

– János! János, hallasz engem?

– Igen! Igen, hallak! Itt vagyok, lent!

– Látlak, János. Nincs semmi baj?

– Nincs, de... ki vagy te, és hol vagy?

– Én az Úr vagyok, János. Mindenütt ott vagyok!

– Az Úr? Úgy érted, Isten?

– Igen, én vagyok.

– Istenem, kérlek, segíts rajtam! Megígérem, hogy ha segítesz innen lejutni, többé soha nem vétkezem. Nagyon jó ember leszek. Életem hátralévő részében téged foglak szolgálni!

– Lassabban az ígéretekkel, János! Előbb hadd szedjelek le onnan, aztán majd beszélgetünk! Nos, a következőt kérem tőled. Nagyon figyelj!

– Bármit megteszek, Uram, csak mondd meg, hogy mit tegyek!

– Rendben! Engedd el az ágat!

– Micsoda?!

– Azt mondtam, engedd el az ágat! Csak bízzál bennem! Rajta!

Hosszú csend lett. Végül János elkiáltotta magát:

– Segítség! Segítség! Van odafenn valaki más?!”

(RICE 2017)

Felhasznált és ajánlott irodalom

GOODING, David 1987. *Az evangélium Lukács szerint*. Evangéliumi Kiadó, Budapest.

JÁNOSSY Lajos 2008. *Az egyházi év útmutatása*. 2. kiad. Fraternitás, Veszprém.

Jubileumi kommentár. BibliaTéka CD-ROM. Arcanum Digitéka Kft.

KELLER, Timothy 2013. *A tékozló Isten és két elveszett fia*. Ford. Szűcs Teri. Harmat Kiadó, Budapest.

PRÖHLE Károly 1966. *Lukács evangéliuma*. Evangélikus Egyetemes Sajtóosztály, Budapest.

RICE, Wayne 2017. A szikla. In: *Fején a szöveget*. Új Remény Alapítvány, Debrecen. 74–76. o.

■ SZEMEREI GÁBOR BENJAMIN